

Tempelhunden Rudy

Av Trygve G. Nordby

Jeg burde egentlig ha skrevet årets første helgekommentar om et av de mange store spørsmålene i vår tid. Hvordan er det for eksempel mulig å indoktrinere et helt folk slik Kim-dynastiet holder på i Nord-Korea? Men det får komme siden. Jeg har behov for å starte året med noe nært og kjært og vil derfor fortelle om Rudy.

Rudy er en tibetansk tempelhund. Ikke noen hvilke som helst tempelhund. Han er *vår* tempelhund. Han er elleve og et halvt år gammel. Halve år er viktig når det gjelder dyr. Noen lever ikke så mye lenger enn en tolv-tretten år. Ikke det at Rudy viser noen tegn på å dø. Men vi tenker jo på det av og til: Denne tommelfingerregelen om at ett hundear er sju menneskeår. I den målestokken begynner Rudy å bli ganske voksen, og det er rart med hvor avhengig man blir av å ha et sånt lite vesen i huset.

For noen år siden var vi temmelig sikre på at det var slutten på Rudy. Han fikk slag og ble lam i hele venstresiden. Han kunne verken stå oppreist eller klare seg selv på noen som helst måte. Hadde noen fortalt meg den gangen jeg vokste opp med en elghund stående i løpestreng utenfor huset sommer som vinter, at jeg skulle komme til å besøke bikkja mi på en dyreklinikk, hadde jeg ledd meg i hjel. Der jeg vokste opp gjorde man kort prosess med dyr som ikke klarte seg sjøl lenger...

Men tidene har forandret seg. Det ble altså et toukers langt sykehusopphold med påfølgende fysioterapi og kiropraktor. For å få han opp i stående og gående igjen var tredemøll trening under vann særlig effektivt.

Til å begynne med – etter at han kom seg fra slaget - oppførte han seg som en førstegangs deltaker på julebord: Han skjønnte ikke helt hva som hadde truffet ham. Særlig vanskelig ble det når han skulle løfte på det ene beinet for å tisse. Da ramla han sidelengs. Men som med julebordgjester: Det går bedre med litt trening.

Det eneste som merkes fra slaget er at han har sluttet å gå i bratte trapper og at han sleper litt på venstre framlabbe når han er ute og går. Derfor har han en skinnsokk på denne foten. Det gir både god beskyttelse mot hard asfalt - og karakter. Som når gamle helter stiller med spaserstokk og lapp for det ene øyet.

Vi fikk Rudy ganske billig fra en snill oppdretter fordi han ikke hadde nok underbitt. Ikke oppdretteren altså, men Rudy. I følge rasestandarden – jeg grøsser bare ved ordet – skal en utstillingskandidat av rasen "Lhasa Apso" blant annet ha underbitt og fotsid frisyre. Siden Rudy ikke hadde underbitt fikk vi han altså billig. Og siden vi ønsket oss en familie- og turvenn og ikke en utstillingsdukke, snaua vi av han alt håret ved første anledning. Dermed kom det fram en spreking som kan gå akkurat like langt og lenge i skog og fjell som oss tobente. Og det sier noe om kondisjonen både til eierne og bikkja.

For ikke å snakke om på sjøen. Også der viste han seg å være en tøff liten fyr. Før slaget løp han rundt på dekket på fiskebåten Elg som en annen lettmatros. Han ble imidlertid litt skeptisk til båtlivet etter at han en gang falt av båten i fart. Heldigvis hadde vi båndet på så han ble bare hengende etter - side om side med makrelldorgen - til vi fikk halt ham inn. Etter det pleier vi å si at ingenting biter på Rudy.

Stort sett er familiens hundeliv preget av harmoni. Det eneste som av og til kan bringe litt ukvemsord inn i idyllen er spørsmålet om intelligens. Der kona mi ikke bare mener at Rudy er det vakreste Gud har skapt, så mener hun også at han er ganske intelligent. At han er fin å se på kan jeg være enig i, men når det gjelder intelligens synes jeg at jeg fikk temmelig god støtte fra et stort VG-oppslag for noen år siden som rangerte 200 hunderaser etter intelligens. Lhasa Apso lå ikke akkurat på topp der. Jeg tør ikke engang sette på trykk her i Moss Avis hvilken plass han kom på – i tilfelle det er riktig som kona mi antyder, at han er så intelligent at han kan lese. Forresten, hadde det vært tilfelle hadde han jo allerede sett det i VG. Den kan jo sjøl bikkjer lese – uten å være intelligente.

Når dette er sagt har Rudy opplagt noen egenskaper som med litt godvilje kan tolkes som intelligens. Hvis jeg for eksempel kaster en pinne bortover et jorde blir han temmelig henrykt. Da står han og logrer helt til jeg kommer tilbake med pinnen. Sånt meningsløst tidsfordriv har han gjennomskuet for lengst.

Dette handler også om integritet. Andre bikkjer gjør som regel hva som helst bare for en liten matbit. Sitt – vær så god her er en godbit. Ligg – en godbit til. Gi labbe – godbit. Rull rundt (nå gir vi oss nesten helt over) – nok en godbit, osv. Men ikke Rudy. Han er ubestikkelig. Han logrer ikke for en liten pølsesnabb. Han er i det hele tatt så lite korrumpert at det nesten er umulig å lære han noen verdens ting.

I boka står det at tibetanske tempelhunder er folkekjære og at de fortrinnsvis knytter seg til én hovedperson. Da kan jeg røpe i samme slengen at den personen ikke er meg. Ikke det at Rudy og jeg har et dårlig forhold, at vi ikke snakker sammen og sånn. Men han gjør stor forskjell på kona mi og meg. Hvis han har vært hjemme alene er han helt på styr når vi kommer tilbake. Han hopper og danser og bjeffer – helt til han ser hvem som kommer. Hvis det er kona mi fortsetter han med gledesseremoniene. Henter tøflene hennes og greier.

Men hvis det er jeg som åpner døra, ser han regelrett skuffa ut i fjeset (ikke spør meg hvordan, men han gjør faktisk det), og så løper han forbi meg og ned til porten for å se om kona mi kommer bak meg. Gjør hun ikke det kommer han tuslende tilbake - uten tøffel.

Mens hunder går for å være menneskets beste venn er jeg altså nedgradert til nestbeste venn for bikkja mi. Egentlig er jeg ikke en gang nestbest, mellom kona og meg kommer svigermor. Jeg vil ikke si det så sterkt som at det går inn på meg. Jeg innser at dette er noe jeg ikke kan gjøre noe med. Det går ikke an å lære noen å vise ekte entusiasme. Selv om de har kommet ganske langt med det i Nord-Korea.

I hvert fall nytter det ikke med en som ikke lar seg lure bare fordi han får en liten matbit.